

NÁZEV ŠKOLY:	Masarykova základní škola a mateřská škola Melč, okres Opava, příspěvková organizace
ČÍSLO PROJEKTU:	CZ.1.07/1.4.00/21.2623
AUTOR:	Mgr. Lucie Čechovičová
NÁZEV:	VY_32_Inovace_Český_jazyk_7
ČÍSLO DUM:	7
TÉMA:	Popis děje
ROČNÍK:	9.
OBDOBÍ REALIZACE:	11/2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace

- Prezentace slouží k výkladu učiva o popisu děje. Zmiňuje rozdíl mezi popisem statickým a dynamickým. Shrnuje typické znaky pro popis děje a také užívané jazykové a stylistické prostředky. V závěru je zadáno žákům jedno mluvní a jedno písemné cvičení.

Popis děje

Dynamický popis

Popis

- Podává obraz :

- Statického objektu

- Předmět
- Budova
- aj.

- Děje

- Opakovatelného (pracovní postup)
- Jedinečného (slavnost, sportovní utkání, aj.)

Popis dějový

- Zachycuje:
 - pravidelně se opakující děj
 - děj zákonitě probíhající
- Na rozdíl od vyprávění:
 - postrádá dějové napětí
 - nevystihuje jedinečnost děje, ale jeho pravidelnost

- Popisuje děje:
 - jejichž průběh je řízen člověkem
 - pracovní postup
 - pracovní návod
 - děje probíhající mimo vůli jednotlivce
 - průběh nemoci
 - činnosti motoru

Popis děje

- vystihuje události v časových vztazích
- má být živý, jasný, posupně uspořádaný
- zdůrazňuje dějové prvky

Jazykové prostředky

- důležitá jsou různá slovesa, která označují jednotlivé činnosti
 - rozmanitá, výstižná dějová slovesa
- vhodná podstatná a přídavná jména
- příslovce času a způsobu – vyjadřují různé bližší okolnosti dějů nebo vlastností
(např. někdy, pozdě, nikdy, předtím, potom, stále, často; dobře, takhle, těžko, ledabyly, odlišně)
- příslovečná určení a vedlejší věty příslovečné
- přirovnání, rčení a jiná obrazná pojmenování

Mluvní cvičení

- ve skupinkách si sdělte, jakých slavností jste se zúčastnili
- popište, jak oslava probíhala
- vyberte tu nejzajímavější oslavu
- její průběh pantomimicky předved'te
- ostatní skupiny se snaží uhodnout, jaký byl program slavnosti
- hodnotíme společně kvalitu předvádění i úspěšnost odhadování

Popis děje - ukázka

Ráda bych vás seznámila s běžným ránem v naší rodině, které trávím ve spěchu a pouze s jedním členem naší rodiny – s mámou.

V týdnu jsem donucena vstávat v šest hodin, což je pro mne katastrofa. Když se vzbudím, máme nade mnou stojí a třese se mnou jako se sraženou šlehačkou. Tak se to opakuje asi třikrát, až nakonec vstanu. Protože mám ráno pouze 25 minut na umytí, učesání, oblékání apod. , rozvrhla jsem si každou minutku, abych všechno stihla.

Začnu mytím obličeje a čištěním zubů pastou White, na kterou právě vyhlásili slevu 10%, a tak ji musíme mít, a perfektním kartáčkem s obrázkem mého idola medvídka Pú. To mi zabere přesně 5 minut.

Poté přichází na řadu česání. Mé vlasy po ránu vypadají poněkud jinak, než bych si představovala, a proto mi zabere dalších 10 minut úprava vlasů.

V koupelně trávím většinu času, což je důvodem k tomu, že máma sílí a neustále mě popohání. Já to dost dobře nechápu. Vždyť ona je v koupelně dvakrát déle než já.

Pak už se stačím jen obléct. Vzhledem k tomu, že máme s mámou trochu odlišný názor na způsob oblékání, vyskytuje se další problém. Snažím se proklouznout, aby máma nestačila provést mého úboru. Obzvláště ji rozčílím tím, když do deseti stupňů pod nulou zvolím slušivé letní oblečení. Oblékání mi zabere dalších 5 minut. A už mi zbývá pouze 5 minut. Úsilí mé matky donutit mě po ránu vypít alespoň hrnek horkého čaje končí mým úprkem na autobus.

Po celou dobu jsem se nezmínila o svém bratrovi ani tátovi, protože ti si klid'ánko vychrupují do sedmi.

Přála bych si , aby mé ráno vypadalo jinak, protože to však neovlivním, přeji alespoň svému bratrovi a tátovi, aby vstávali také v 6

Úkoly

- Poznáš, jaké bylo asi téma zadaného popisu děje?
- Vymysli vhodný nadpis k tomuto popisu.
- Sestav osnovu popisu

1.

2.

3.

4.

5.

Citace

- HANZOVÁ, Marie a SCHNEIDEROVÁ, Eva. *Klíč ke slohu, aneb, Nerudou snadno a rychle?!: pro 2. stupeň ZŠ i pro nižší ročníky víceletých gymnázií*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2007. 208 s. Albatros In; 15. Klíč. Klub mladých čtenářů. ISBN 978-80-00-01825-6.
- KROBOTOVÁ, Milena. *Úvod do české stylistiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 126 s. ISBN 80-244-0315-3.